

Karta pracy kl. IV -16 kwietnia

Temat zajęć: Choroby zakaźne i zapobieganie im (zapisz go w zeszycie)

1. Tekst do przeczytania .Tekst możesz znaleźć na stronie e- podręczniki, link <https://epodreczniki.pl/a/co-nam-zagraza/DouznngUMP> Przeczytaj uważnie tekst poniżej.

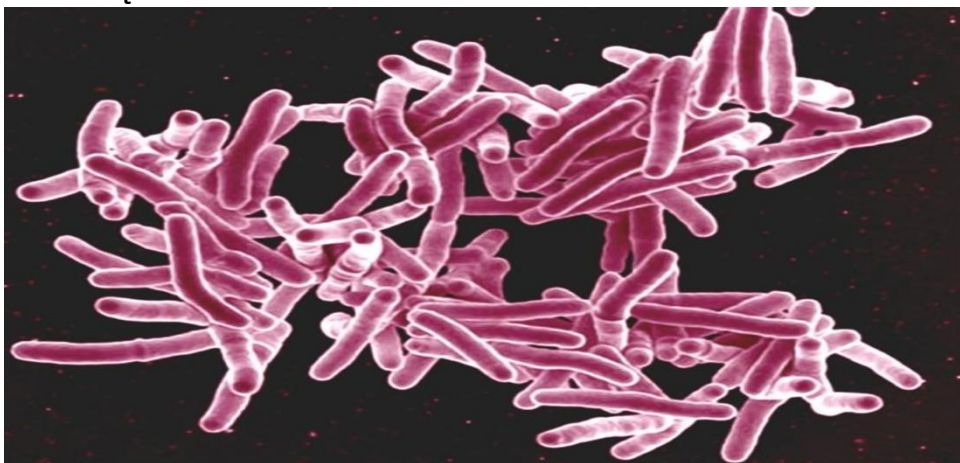
Najczęściej chorujemy wiosną i jesienią. Dzieje się tak, ponieważ w tym czasie dni ciepłe przeplatają się z zimnymi. Czasem wychodzimy z domu lekko ubrani, gdyż jest ciepło, po czym wieczorem wracamy zziębnięci, ponieważ zrobiło się chłodniej.

1. Drobnoustroje

Co to jest **choroba**? Najprościej mówiąc, jest to taki stan, kiedy organizm nie jest zdrowy, czyli **nie funkcjonuje prawidłowo**. Przyczyn tego może być wiele, ale jedną z najczęstszych jest działanie szkodliwych drobnoustrojów drobnoustrój zwanych chorobotwórczymi. Nasz organizm może je zwalczyć. Jednak czasem, np. na skutek niezdrowego trybu życia, nie potrafi sobie z nimi poradzić. Wówczas chorujemy.

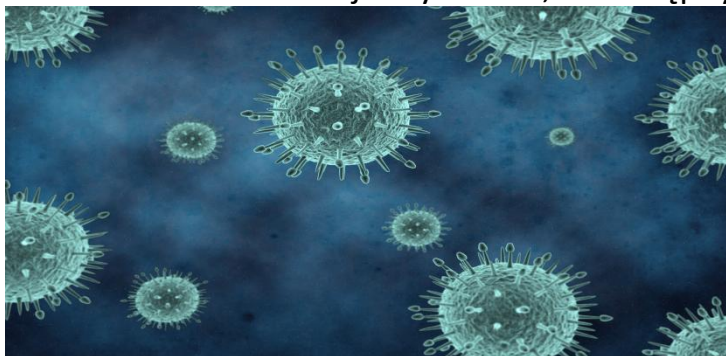
Czym są drobnoustroje? To bardzo różnorodne organizmy o małych rozmiarach, najczęściej zbudowane z jednej komórki. Można je zobaczyć tylko pod mikroskopem, dlatego nazywane są również **mikroorganizmami**. Zaliczamy do nich m.in. **bakterie i wirusy**.

Bakterie znajdują się wszędzie wokół nas: w ziemi, wodzie, a nawet w powietrzu. Często bywają pożyteczne – wiele z nich żyje w organizmach innych zwierząt (również w nas!), ułatwiając trawienie pokarmów i wytwarzając witaminy. Niektóre mogą natomiast powodować choroby, np. **anginę**, zwaną inaczej **zapaleniem gardła**. Inne, żyjące w ziemi, rozkładają martwe części roślin i zwierząt.

Wielkość bakterii to zaledwie jedna tysięczna milimetra. Takie podłużne bakterie to pałeczki. Inne są kuliste, nazywamy je paciorkowcami

Innym czynnikiem chorobotwórczym są **wirusy**. Wiele z nich jest dla nas groźnych. Wirusy mają prostą budowę, dlatego ulegają częstym i szybkim zmianom. Ich zwalczanie jest więc bardzo trudne – czasami okazuje się, że lekarstwa skuteczne w jednym roku, w następnym już nie działają.

Wirusy mają bardzo zróżnicowane kształty. Niektóre, np. wirus grypy, przypominają konstrukcje mechaniczne

Do drobnoustrojów zaliczamy także niektóre **grzyby**. Wywołują one choroby zwane **grzybicami**. Najczęściej są to choroby skóry, ale część grzybów może też atakować płuca.

Ważne!

Niektóre choroby mogą być wywołane przez różne drobnoustroje. Na przykład zapalenie płuc może być wynikiem zakażenia pewnym rodzajem bakterii lub wirusami. Prawidłowe rozpoznanie przyczyn choroby jest bardzo ważne, ponieważ leczenie zależy od tego, czy musimy zwalczyć bakterie czy też wirusy. **Tylko choroby bakteryjne leczymy antybiotykami!** Wobec wirusów leki te są zupełnie nieskuteczne i prowadzą do niepotrzebnego osłabienia organizmu.

2. Choroby wieku dziecięcego

Istnieją choroby, które większość z nas przechodzi w młodym wieku, nazywamy je **chorobami wieku dziecięcego**. Wywoływane są najczęściej przez wirusy i mają wspólną cechę: już po jednokrotnym zachorowaniu organizm jest odporny na nie aż do końca życia! Pomimo to szczepi się dzieci na niektóre z tych chorób, ponieważ po **szczepieniu** objawy są łagodniejsze. Choroby wieku dziecięcego są uciążliwe, ale mało groźne dla ludzi w młodym wieku, gorzej jeśli przytrafią się dorosłemu.

Choroby wieku dziecięcego		
Nazwa choroby	Objawy choroby	Uwagi
odra	gorączka i męczący kaszel oraz	U osłabionych i niedożywionych dzieci może

Choroby wieku dziecięcego		
Nazwa choroby	Objawy choroby	Uwagi
	wysypka w postaci zlewających się ze sobą krost	prowadzić do powstania zapalenia płuc i zapalenia serca.
ospa wietrzna	wysypka w postaci pojedynczych, swędzących krost oraz gorączka	Występują powikłania choroby, np. zaburzenia równowagi.
świnka	bolesna opuchlizna ślinianek oraz gorączka	Może wystąpić zapalenie opon mózgowych.
różyczka	lekka gorączka i niewielka wysypka	Nie jest groźna dla dzieci, ale gdy wirus przedostanie się do organizmu kobiety w ciąży, mogą wystąpić powikłania u płodu.

Ciekawostka

Szczepienia stosuje się też przeciwko chorobom takim jak grypa. Jednak skuteczność szczepień jest w tym wypadku znacznie niższa. Dzieje się tak, gdyż wirusy grypy ciągle ulegają zmianom i szczepionka skuteczna w jednym roku, w kolejnym może nie mieć żadnej wartości.

Poniżej masz zadania do wykonania. Miłej pracy. Powodzenia .
 Zadania wykonujecie w zeszytu z biologii. Robicie zdjęcie i wysyłacie je na adres email: magdalenaradacka@wp.pl .Dzięki temu, że prześlesz kartę pracy będę mogła wystawić Tobie ocenę. Możesz również skontaktować się ze mną za pomocą Messengera.

1. Dopisz do opisu odpowiednie wyrazy z ramki. Następnie cały tekst przepisz do zeszytu .

drobnoustrój, bakteria, wirus ,antybiotyki, szczepienie
---

1. _____ - mikroorganizm – organizm widoczny jedynie pod mikroskopem, najczęściej jednokomórkowy; niektóre z nich mogą być pożyteczne, a inne – chorobotwórcze.
2. _____ - najmniejszy żywy organizm jednokomórkowy; niektóre z bakterii mogą powodować choroby.
3. _____ - zbudowany z białek czynnik chorobotwórczy; wirusy nie są organizmami żywymi, ale mogą się namnażać w ciele roślin i zwierząt.

4. _____ - podanie preparatu, dzięki któremu organizm staje się niewrażliwy na daną chorobę.

5. _____ - lek, którym leczy się infekcje wywołane przez bakterie; nieskuteczny w przypadku chorób wirusowych.

2. Zapytaj mamy:

- czy chorowałaś na jakąś chorobę wieku dziecięcego? Zapisz jej nazwę w zeszycie i wypisz z tabelki objawy tej choroby.

- zapytaj mamy i wypisz w zeszycie na jakie choroby miałaś szczepienie.